

Uzdigao se Vis nad Sprecanskim poljem. Uvukao se u nasu teritoriju. Kontrolise cijelu okolinu. Prkosi. Inati se sa mnom. Lezim i gledam ga. Mjerkamo se. Dosla nam naredba da ga pokusamo osvojiti. Opet se cetnici naselili na Visu. Oni kad prave kuce, uvijek misle na rat.

Trazili mi deminera. Rekli nam da na Visu ima dosta mina. Nejma odgovora. Cekamo. Lezimo. Ugrijalo sunce, pa nas razlijenilo. Opet naredba da krenemo. Ceka nas ceta iz Prnjavora ispod Visa. Ne mrdamo bez deminera. Ostali smo bez komandira cete. Sirco "fasovao" sum na srcu. Nasao mjesto u pozadini. Bolje mu. Tamo se ne puca. Lato je komandir cete. Ja zamjenik. Dodjose Efendic i Fidahic. Pitaju sto ne idemo. Trazimo deminera. Nejma deminera. Ako necemo ici, da ostavimo puske i kud koji. Upalise me. Skocih kao na federima. Zar mi da ostavimo puske? Niko nas nije natjerao da ih uzmemo. Ne damo puske. Krenuh. Ostali za mnom. Kasnije svatih da im je to bila taktika. Znali su kako ce nas isprovocirati da krenemo. Znali su oni da necemo ostaviti puske.

Stigosmo u Prnjavor. Selo opljackano i spaljeno. Cekaju nas Prnjavorci. Podjebavaju nas. Gdje smo? Zar su to strasni Vlasencani? Pitamo za plan akcije. Nejma ga. Pitamo jesu li izvršili izvidjanje. Nisu. Kazu da su rođeni tu. Znaju svaku stopu. Znate, ali ne znate gdje su mine i rovovi. Opet podjebavanje. Kao, mi se prepali. Ne ide nam se. Opet nesto filozofiramo. Dobro! Trebamo se samo popeti na Vis. Smiju se. Izabrasmo pravac. Kroz sikaru. Prnjavorci idu sporo. Gledaju nam u ledja. Sad se nesto njima ne ide. Mine. Strucno postavljene. Valja Senadu i meni skidati ih. Skinute. Idemo dalje. Stigosmo do prvih kuca na Visu. Ubrah nekoliko tresanja. I kao da cuh kamencic u prozor. Neko protrea iza kuce. Krenuh naprijed. Kazu mi borci iz Prnjavora da ne idem tamo. Prošli su njihovi. Uhvatice ih. Covjek i dvije zene. Shvatih da mi lazau. Oni su gadjali kamencicem u prozor. Upozorili ih da bjeze. Komsije. Znaju se. Potrcah sa Kezom naprijed kroz vocnjak. Upali se traktor. Na njemu protivavionski top. Otkida grane sa vocki oko nas. Skocih u potok. Upadoh do koljena u blato. Ne mogu da se izvucem. Izidjoh nekako. Tisina. Vratih se nazad. Galamim na ove iz Prnjavora. Oni su vam kuce popalili. Nisam ja. Vi ih upozoriste, Sute. Nadjosmo kasnije krvavih zavoja po rovovima. Bilo je pogodjenih cetnika. Ostao im grah na stolu u tanjirima. Nisu ga imali kad pojesti. Pretresosmo teren i uspostavismo liniju odbrane. Sad tek dolaze muke. Lakse je uzeti liniju. Faktor iznenadjenja. Kad je branis onda te napadaju elitne neprijateljske jedinice. Nismo palili kuce!

Jedemo tresnje. Nejma nista drugo. Cetnici se prije odselili. Odnijeli sve. Ni kokosi zivicarke na vidiku. Zove me Bajro. Vidio cetu. Nanisanih. Pucanj. Pade. Negdje iza podne zacusmo strasnu buku. Trese se okolina. Vidimo tenk. Juri Sprecanskim poljem. Ide prema nama. Panika. Cime ga unistiti. Javise nam kasnije Prnjavorci da je nas. Oni imali sredstvo veze. Mi ne. Prica mi kasnije Avdo iz Gornje Tuzle kako je to bilo sa tenkom. Nas je to tenk. Zarobljen je kad smo uzeli Kalesiju. Bio nepokretan Avdo ga popravio i krenuo za Tuzlu. Na jednom je tenk "poludio", otkazale mu kocnice. Imao Avdo, sreca, sjekiru pa njom presjekao neke kablove. Tako je zaustavio tenk.

Zanocismo se na Visu. Pada sitna kisa. Hladno.

Osvanu novi dan. Sjedi nas nekoliko na njivi. Neko vice:

- Ko je to gori?

Neko upita?

- Ko je dolje?

Mislimo da su Prnjavorci. Zezaju nas. Opet isto pitanje. Skocih i zaklonih se iza drveta. Naredjujem i ostalim. Smiju se. Neko od nasih pita:

- Jesi li to ti Muhidineeeeeeeeeee?

- Suti, budalo!

Rafali. Gledam kako meci oru zemlju. Ranise nekoliko Prnjavoraca. Ne vidim ko puca i odakle.

Opalih prema njima na pamet. Tisina.

Jauce ranjenik na livadi. Pridjoh mu.

- Preskoci me rodjeni amidzic i pobježe.
- Ja te necu ostaviti!

Previjamo ga. Snesosmo ranjene do pod Vis. Odvezose ih u bolnicu. Galamim. Ljut sam. Prnjavorci do nas nisu drzali liniju. Usli u kuce i zapili se. Cetnici nam ne primjeceno prisli.

Pada treca noc na Visu. Gladni smo. Ja, ne naspavan. Nikako nisam spavao. Napokon kazem da pripaze. Ja cu malo dremnuti. Pada sitna hladna kisa. Umotah se u satorsko i prisionih uz drvo. I satorsko krilo mokro. Brzo me probudi hladnoća. Uхватila me groznica. Sav se tresem.

Osvanu novi dan na Visu. Krce crijeva od gladi. Najednom, se ukazase ispred nas dvije krave i dvije junice. Mame ih nasi. Nikako da pridju nama. Pasu mirno. Neki bi da ih uhvate. Ne dam. Mozda su mamac. Mame ih nasi i dalje. Pridjose nam. Uхватise jednu junicu. Odlucise da je svedu do rijeke i da zakolju. Ima vode, a i sigurnije je. Najednom napad. Idu cetnici kao drogirani. Imaju pancire na sebi. Pogadjamo ih. Padaju. Ponovo ustaju. Mi slabo naoruzani. Povlacenje. Razvukosmo se na sve strane. Gotovo nam bili zasli iza ledja. Velika teritorija, a nas malo. Neki Prnjavorci sa vrecama na ledjima otisli sinoc u Kalesiju.

Pokraj rijeke sam sa Jasarom i Bernetom. Jasar nestade. Ode ispred nas. Puklo Sprecansko polje pred nama. Krenusmo i mi. Zapucase na nas. Zalegosmo. Bolje reci, pukosmo od zemlju. Puzemo dalje kroz pšenicu. Otkidaju meci klasje oko nas. Hrabrim mog Berneta:

- Samo puzi i ne okreci se.

Ne popustaju nas cetnici. Bas su se na nas nameracili. Visoko su iznad nas. Primjetih na Bernetu crveni prsluk.

- Skidaj i bacaj ga.
- Dobro!

Na sebi imamo maskirne uniforme. Tek stigle prije akcije. Dobili smo ih prvi. Puzemo dalje Berne i ja. Dusa u nosu. I dalje nas gadjaju. Koliko li si Sprecansko polje?

Stigosmo nekako do rijeke. Skocismo sa medje.

Odmor!

Pojma nejmamo gdje smo. Valjda je Kalesija ispred nas?

Stize nas jedan vojnik iz Prnjavora.

- Gdje smo? – Kuda se ide za Kalesiju?
- Trebate se domoci one kucice, pored pruge. - Dalje je sigurno.

Ode on. Skoci preko medje. Trci. Cistina. Pucaju na njega. Ispade mu puska. Zakloni se za kucicu. Vice nam.

- Hajte i ponesite mi pusku!
- Uzmi je ti. - Jebala te puska.

Odmorismo se Berne i ja. Savjetujem mu kako ce pretrcati. Cizmom u medji ukopam dvije stope. Da se ne okliznemo. Zemlja je mokra.

- Hocu li uzeti onome pusku?
- Ni slucajno! - Drzi svoju pusku cvrsto i samo trci. – Jedno zaustavljanje te moze zivota kostati.

Brinem se za njega. Samo mu je sedamnaest godina. Zauzeo Berne stav kao sprinter na stazi. Stavio noge u ukopane stope u medji. Krenu. Treci. Gledam za njim. Pocese pucati na njega. Srce mi stalo. Odbijaju se meci od kamenja na pruzi. Zaklon. Spasi se moj Berne. Red na mene. Zapalih cigaretu. Godi mi.

- Hajde! Kreni Semso!

- Zakloni se i suti.

Razmislim o ostalima. Sta je sa njima? Razmislim i o cetniku. Neka ga, neka ceka, neka mu se znoje ruke, neka mu oko zamagli. Ja sam treci na redu za pretrecavanje. Treci obicno bude pogodjen. Na prvom i drugom se nastima nisan... Odlucih krenuti. Potcraha. Fijuk metaka. Kasno. Iznenadio sam cetnika. U zaklonu sam. Sve je u redu. Samo Berne zaradio rupu od metka na kosulji.

Dodjosmo do prvih kuca. Naidjosmo na neke nase borce. Raspitujem se o ostalima. Nista ne znaju. Poce jaca kisa. Trazi me komandant Kalesije Husic. Nadjosmo se. Moli me da formiram liniju na pruzi. Uci ce cetnici u Kalesiju. Poslat ce pojacanje.

- Kad?

- Kad ih kurir skupi u Tuzli.

- Sta? Pa sta ce u Tuzli pored rodjenih kuca?

- Otisli u posjetu porodicama.

- Pa ja. Mi ce mo ginuti, a oni u Tuzlu.

Skupljamo se.

Rekose mi da je Senad ranjen.

- Je li opasno?

- Jeste! - Haman je ost' o bez noge!

- Bez noge. - Onakva momcina!

Prolom oblaka. Pitam za Latu. Kazu da je ziv. Ide neki traktor. Kisa. Gotovo se nista ne vidi. Pitam za Senada. Na traktoru je. Podize glavu. Traktorista ne staje. Zadnji put se vidjosmo. Nisam ga dobro ni vidio. (Sto me peces, suzo?) Sa kim cu sad mine skidati?

Skupismo se svi. Uspostavismo liniju. Samo je Senad ranjen. Pitam one sto su bili sa njim, kako je to bilo? Kad su se povlacili, cetnik ispalio granatu. Zolju, mozda iz ose, a mozda iz rucnog bacaca. Kazem da je mozda nagazio na minu. Pricaju dalje. Odbacila je naseg Senada detonacija, otkinuta jedna noga pala je u vodu. Senad povikao: <<Majko moja! Odnese mi voda nogu.>> Tako, ranjen, nas Senad imao je snage govoriti im kako ce ga previti. Odvukli su ga u bolnicu u Tuzlu. Odsjekli mu i drugu nogu. Samo Allah dz. s. zna kuda je voda odnijela Senadovu nogu. Da ga Allah dz.s., sastavi u Dzenetu sa njegovim nogama! Amin! Jos smo na uspostavljenoj liniji odbrane.

Rekose mi da je moj rodjek Jasar otisao po meso, pod Vis. Galamim. Budala. Uzeh puskomitraljez od Enesa i krenuh za rodjakom. Idem rijekom. Necu vise poljem. Ni slucajno. Dosta mi je puzanja za citav zivot. Idem oprezno i polahko. Sta ako me rane? Imam bombu.

Ne poznajem teren. Iznenadih se kad dodjoh blizu mjesta gdje je ostavljeno meso. Osmatram prislonjen uz medju. Nejma nikoga. Nejma ni satorskog krila sa mesom. Sta je sa Jasarom? Majko moja, da ga nisu uhvatili zivog? Nejmam sta vise tu traziti. Glupo je ici dalje. Vracam se. Teze mi sad. Unazad idem kroz vodu. Ne smijem okrenuti ledja cetnicima.

Dodjoh do mojih. Sjedi Jasar ispred kuce i smije se. Najradije bih ga istukao.

- Nisam znao, rodjo, da me toliko volis!

Izgalamih se na njega.

Dodje nam smjena.

Stigosmo u G.Raince. Obukoh civilku. Valja susiti uniformu. Nejmam rezerve gaca. Sta cu. Oprah na cesmi gace i obukoh mokre. Legoh u skolskoj sali. Na parket. Tu spavamo. Samo jedno cebe. Zulja parket. Vec se naviklo. Pod glavom jakna. U dzepu od jakne bomba. Neka je, za svaki slucaj.

Zove me Medo.

- Peceno meso! – Hajde!

- Sad cu.

Dali su nekoj zeni u selu da nam ispece meso. Udjoh u kucu. Malo mesa. Mislim da su drugi pekli na drugom mjestu.

- Jesu li ostali borci vec jeli.

- Nisu.

- Zasto, Medo?

- Samo je ovo ostalo. - Pokupio Balje meso i odnio u Tuzlu, Ibisu.

Bilo je negdje oko 70 kila mesa. Uhvati me huja. Galamim. Psujem. Prisjede mi meso. Tako je to sa nama. Nadje se uvijek Bosnjo da uzme ono sto ti Allah, dz.s., da.

Treba otici u bolnicu. Posjetiti nase ranjenike. Senada i Kerima. Naculi mi svasta. I da ima dosta Srba doktora, da ima dosta medicinskih sestara Srпкиnja na Gradini. Culi da ranjenici cudno umiru. Ja ljut. Psujem opet. Galamim:

- Postavicu strazare u bolnici!

Nasli oni Hadzu. Jedini ima auto. Hoce u bolnicu. Krili su od mene. Nadjoh ih kad su vec gotovo krenuli. Odose. Nejma mjesta za mene. Kasnije mi rekose da su se plasili da ne napravim kakav belaj. Kazu mi da je Senad dobro. Nejma nogu. Dobro se osjeca. Otici cu drugi put u posjetu.

Nejmadoh priliku. Cusmo da je nas heroj Senad preselio na ahiret.

- Kako? - Dobro je bio. - Da ga nisu otrovali?

Panicim. Gubim se. Ne zelim povjerovati. Nije istina. Pobit cu ih sve na Gradini.

Istina je. Rekli doktori da mu je gangrena uhvatila nogu.

Mozda je i bolje sto ga ne vidjoh u bolnici. Pantim mog Senada sa nogama, pantim ga kako neustrasivo i ponosno ide u borbe. Zivi moj Senad i dalje sa mnom. Jos ga vidim na traktoru. Gleda me kroz krupne kapi kise. Jos, pada kisa nad Kalesijom.

PLBiH.ORG